

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พื้นที่อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่
Administration Based on Good Governance of Local Administrators of
The Department of Local Administration in Mae Rim District, Chiang
Mai Province.

วรยุทธ สถาปนาศุภกุล,ดร. สมยศ ปัญญาமாக

Worayuth Sathapanasuphakul, Dr.Somyot Panyamak

กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 5 จังหวัดเชียงใหม่

Author for Correspondence: Email: Somyot_pan@hotmail.co.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา และสถานภาพการทำงาน 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการวิจัยแบบผสมผสานโดยการศึกษาทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 394 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก 2) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ มีความคิดเห็นต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ 3) ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าผู้บริหารควรมีกลไกควบคุมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำตามข้อบังคับที่กำหนดอย่างเคร่งครัด จัดระเบียบการบริการอย่างเป็นธรรม ผู้บริหารต้องทำงานโดยไม่เอื้อประโยชน์ต่อธุรกิจครอบครัวหรือเครือญาติและพวกพ้องของตนเอง ต้องมีกลไกตรวจสอบ เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารได้ และให้บริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่ให้มีประโยชน์มากที่สุด

คำสำคัญ: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, การบริหารงาน, หลักธรรมาภิบาล

Received date:04/09/2561, Accepted date: 20/10/2561, Published date:30/12/2561

Abstract

The objectives of this thematic paper were 1) to study an achievement of administration according to good governance principle of the administrator of local administrative organization. 2) To compare the achievement of good governance practices of local administrators. 3) To suggest the way to promoting the administration according to good governance principle of the administrator of local administrative organization. The research is a mixture of both qualitative and quantitative research. And quantitative Qualitative research using interviews. The data was collected from 10 key informants. Use questionnaire as a tool to collect data. The population was 394 persons.

Results of the research were as follows: 1) The people's opinions on an achievement of administration according to good governance principle of the administrator of local administrative organization in six aspects were rated at a high level. 2) The hypothesis test showed that the people, who differed in sex and age did not differ in opinion on the achievement of administration according to good governance principle of the administrator of local administrative organization, with statistical significance at 0.05, which was not consistent with the hypothesis. 3) with regard to the suggestions on administration according to good governance principle of the administrator of local administrative organization, it was found that the administrator should have control mechanism for the officers to strictly follow the rules and regulations; the service rendering should be carried out with justice; the administrator had to work wholeheartedly with no favor of the business of their own family or kinsmen and friends. Additionally there should be internal monitor mechanism and more training activity be held; the people should be allowed to inspect the performance of the administrator; and local resources should effectively be utilized.

Keywords: Administration, Good Governance, Local Administrators

บทนำ

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไทยในปัจจุบันมีหลายรูปแบบประกอบด้วย เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ คือ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีฐานเป็นนิติบุคคล กล่าวคือ มีกฎหมายแสดงให้เห็นถึงการก่อตั้งและการยอมรับฐานะขององค์กรนั้น ทั้งนี้เพื่อองค์กรนั้นจะได้มีสิทธิตามกฎหมายอันได้แก่สิทธิที่จะออกกฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติต่างๆ เพื่อการปฏิบัติงานและใช้บังคับแก่ประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งสิทธิที่จะทำนิติกรรมสัญญาต่างๆ และยังสามารถกำหนดงบประมาณรายได้และรายจ่ายของตนเองในการบริหารงานได้อีกด้วย นอกจากนี้้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความเป็นอิสระจากการควบคุมของรัฐบาล สามารถกำหนดนโยบายวินิจฉัยสั่งการใดๆ ตามที่ตนเห็นสมควรและที่สำคัญประชาชนในแต่ละท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2541 : 5-12) ปัจจุบัน้องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก คือ มีความเป็นอิสระ ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น เช่น มีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง ดังนั้น รัฐบาลจึงมีนโยบายส่งเสริม องค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความเข้มแข็งและการมีการบริหารจัดการที่ดี โดยยึดกรอบแนวทางตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งประกอบด้วย การมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และการมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นหลักประกันว่าการดำเนินนโยบายทางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจ วางอยู่บนฉันทานุมัติอย่างกว้างขวางของสังคม และให้ความมั่นใจว่า เสียงของชาวชนบท จะเป็นที่รับฟังในกระบวนการกำหนดและดำเนินนโยบายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร การก่อตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเองก็เป็นสิ่งที่รัฐบาล ได้พยายามปรับตัวเข้าสู่ระบบธรรมาภิบาล เพราะเป็นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้บริโภคสิ่งที่ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง

จากสภาพปัญหาและข้อจำกัดในการบริหารงานขององค์การบริหารตำบล เช่น ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาความรู้ความเข้าใจในบทบาทอำนาจหน้าที่และแนวทางปฏิบัติของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล และความรู้ความเข้าใจของประชาชนในหมู่บ้าน ซึ่งไม่สามารถเข้าใจถึงการนำหลักธรรมาภิบาลที่้องค์การบริหารส่วนตำบลนำมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กรแต่ละองค์กรหรือไม่อย่างไร ในปีงบประมาณ 2551 กระทรวงมหาดไทย จึงได้จัดโครงการให้รางวัลสำหรับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีทั่วประเทศ โดยใช้หลักธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ตามข้อกำหนดของกรมส่งเสริมการปกครอง ส่วนท้องถิ่น โดยสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ ได้ดำเนินการตรวจประเมิน้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่รับผิดชอบ ประจำปี 2551 คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีความพร้อมที่จะรับการประเมินให้เสนอเข้ารับการประเมินได้ และเมื่อได้รับการตรวจประเมิน้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการบริหาร

จัดการจัดการที่ดี โดยใช้หลักธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ประจำปี 2551 ด้านการบริหารจัดการ ซึ่ง องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้ผ่านการประเมินตามเกณฑ์ มาแล้วหลายครั้ง ของหลักเกณฑ์การประเมินการบริหารจัดการที่ดี จากปีงบประมาณ 2551 จนถึงปีปัจจุบัน ปี 2559 ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ มีงบประมาณรวมทั้งเงินอุดหนุน จำนวน 91,000,000.00 บาท (องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว, งานนโยบายแผน) มีบุคลากร ข้าราชการส่วนท้องถิ่น 39 อัตรา ลูกจ้างประจำ 2 อัตรา พนักงานจ้างตามภารกิจ 25 อัตรา พนักงานจ้างทั่วไป 32 อัตรา มีประชากรรวม 15,177 คน (ทะเบียนราษฎร, สำนักงาน อำเภอแมริม, 2559) มีแนวทางในการบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในการบริหารสาธารณะ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า แต่กระบวนการบริหารจัดการดังกล่าว เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ยึดถือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง จะทำให้การบริหารงานให้เกิดประโยชน์กับประชาชนให้มากที่สุด

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัย จึงมีความสนใจในการศึกษาการบริหารจัดการที่ดี โดยใช้หลักธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งประชาชนที่อยู่ในพื้นที่อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ได้เห็นผลงานต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเป็นรูปธรรม แต่ผลงานที่เป็นรูปธรรมนั้นมีการใช้หลัก ธรรมมาภิบาลในการบริหารจัดการอย่างครบถ้วน และถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ไม่ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างครบถ้วนแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการสาธารณะที่ดีได้อย่างไร ประชาชนจะได้ประโยชน์อะไร ในการบริหารจัดการนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาในการ นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พื้นที่อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัด กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพื้นที่อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่
- 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัด กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พื้นที่อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์
- 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นกรวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยการศึกษา ทั้งเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งมีขั้นตอน ในการดำเนินงานวิจัยดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนของระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อยู่ในพื้นที่ สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพื้นที่อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 19 หมู่บ้าน ประชากร 26,950 คน และได้ใช้วิธีการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) แล้วนำไปคัดสรรส่วนต่อ ประชาชนในเขตพื้นที่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยข้อคำถามได้ครอบคลุม ถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพการทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับผลสัมฤทธิ์การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนงานที่สังกัด กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับโดยใช้หลักของ Likert Scale (บุญใจ ศรีสถิตย์นราภุร, 2550 : 198) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา

3) สถิติที่ใช้สถิติการบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่า t – test และ ค่า F – test

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ใช้วิธีการเลือกประชากรผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญแบบเจาะจง (Purposive sampling) ลักษณะของประชากรผู้ให้ข้อมูลที่เลือกเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การเลือกประชากรผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นการเลือกประชากรผู้ให้ข้อมูลโดยพิจารณาจากการตัดสินใจ

ของผู้วิจัยเอง ลักษณะของประชากรผู้ให้ข้อมูลที่เลือกเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 คน ดังนี้คือ

1) กลุ่มผู้บริหารเทศบาลตำบล ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี จำนวน 1 คน รองนายกเทศมนตรี จำนวน 2 คน ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี จำนวน 1 คน และเลขานายกเทศมนตรี จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 คน

2) กลุ่มผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน

ผลการวิจัย

1) ผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัด กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พื้นที่อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย ได้แก่ด้านนิติธรรม รองลงมาด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ซึ่งทุกด้านมีความแปลผลอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกออกเป็นรายด้านดังต่อไปนี้

1.1)ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกได้แก่ข้อ 4 มีการจัดเก็บภาษีเป็นไปตามระเบียบ และกฎหมาย โดยไม่เลือกปฏิบัติ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก (4.13) รองลงมาคือข้อ 1 มีการกำหนดภาระหน้าที่หรือขั้นตอนการเนิงานของหน่วยงานเป็นลายลักษณ์อักษร มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก (4.07) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือข้อ 3 มีการเผยแพร่ข้อบัญญัติตำบลที่เกี่ยวข้องกับสิทธิหน้าที่ของประชาชนให้ทราบของทั่วถึง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก (3.74)

1.2)ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกได้แก่ข้อที่ 4 การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการยอมรับจากประชาชน มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก (4.16) รองลงมาคือข้อ 1 บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรม มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก(4.11) ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือข้อ 3 มีการให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค (ตามลำดับก่อน-หลัง) และข้อ 5 การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเน้นในหลักการบริหาร ประชาชนต้องมาก่อน มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก (3.98) เท่ากัน

1.3)ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกได้แก่ข้อ 4 กระบวนการในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

เปิดเผยตรงไปตรงมา มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก (4.09) รองลงมาคือข้อ 3 มีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของข้อมูลต่างๆ ได้ตรงตามความเป็นจริงของข้อมูลนั้น มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก (4.05) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือข้อ 2 ประชาชนได้มีโอกาสติดตามตรวจสอบแผนงาน และการใช้งบประมาณในโครงการต่างๆ มีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด (3.93)

1.4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกได้แก่ข้อ 4 องค์กรบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อ จัดจ้างมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก (4.14) รองลงมาคือข้อ 2 มีการเปิดโอกาสให้ประชาชน เสนอความคิดเห็นด้านการจัดทำแผนพัฒนา ทั้งแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาสามปีมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก (4.11) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือข้อ 5 เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรบริหารส่วนตำบล (เช่นงานกีฬาตำบล, งานประเพณีต่างๆ) มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก (3.97)

1.5) ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกได้แก่ข้อ 2 องค์กรบริหารส่วนตำบลมีความเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก (4.09) รองลงมาคือข้อ 4 องค์กรบริหารส่วนตำบล ได้จัดให้มีบริการสาธารณะอย่างเป็นธรรมทั่วถึงทุกชุมชนและ ข้อ 5 การให้บริการต่างๆ ขององค์กรบริหารส่วนตำบล ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก (3.99) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือข้อ 3 องค์กรบริหารส่วนตำบลกล้าที่จะยอมรับผิดชอบจากการกระทำของตนมีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด (3.96)

1.6) ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันดับแรกได้แก่ข้อ 4 มีการนำเทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ทันสมัยมาใช้ในการอำนวยความสะดวกให้ประชาชน มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก (4.07) รองลงมาคือข้อ 1 องค์กรบริหารส่วนตำบลมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม มีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อย (4.05) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือข้อ 3 มีการใช้ทรัพยากรเพื่อสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ ตรงต่อความต้องการของประชาชน มีค่าแปลผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด (3.99)

2) ประชาชนที่มี เพศ อายุ มีความคิดเห็นต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มี ระดับการศึกษา และสถานภาพการทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างกัน

3) ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าผู้บริหารควรมีกลไกควบคุมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำตามข้อบังคับ

ที่กำหนดอย่างเคร่งครัด จัดระเบียบการบริการอย่างเป็นธรรม ผู้บริหารต้องทำงานโดยไม่เอื้อประโยชน์ต่อธุรกิจครอบครัวหรือเครือญาติพวกพ้องของตนเองและต้องมีกลไกตรวจสอบ จัดกิจกรรมอบรมให้มากขึ้น เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารได้ ควรบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่ให้มีประโยชน์มากที่สุด

การอภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัด กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล ได้เห็นผลงานต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล ที่เป็นรูปธรรมและผลงานที่เป็นรูปธรรมนั้นมีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการอย่างครบถ้วนเมื่อนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อประชาชนจะได้ประโยชน์ในการบริหารจัดการตามนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวม ซึ่งในด้านหลักนิติธรรม มีการจัดเก็บภาษีเป็นไปตามระเบียบและกฎหมาย โดยไม่เลือกปฏิบัติ โดยที่บุคลากรอยู่ในกรอบข้อบังคับปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม ด้านหลักคุณธรรมเน้นการบริหารจัดการเป็นไปตามระเบียบแบบแผนของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ส่วนในด้านหลักความโปร่งใส กระบวนการในการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีเปิดเผยตรงไปตรงมา เพื่อให้ผู้บริหารมีความโปร่งใสในการบริหารจัดการองค์กรในทุกด้าน ด้านหลักการมีส่วนร่วมมีการเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อ จัดจ้าง เพื่อที่จะให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้มากขึ้น ด้านหลักความรับผิดชอบมีการเอาใจใส่ต่อปัญหาของประชาชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะบริหารงานด้วยความเที่ยงธรรม ทำผลประโยชน์ให้หมู่บ้านยึดความถูกต้องเป็นหลัก และเสียสละ จริงใจต่อการแก้ไขปัญหา และด้านหลักความคุ้มค่ามีการนำเทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ทันสมัยมาใช้ในการอำนวยความสะดวกให้ประชาชน เพื่อลดขั้นตอนในการทำงานทำให้เกิดความรวดเร็วในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิศสุภางค์ สุขสัน (2558) ที่กล่าวว่า การสร้างธรรมาภิบาล คือ การสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เช่น หลักความโปร่งใสและหลักการมีส่วนร่วม เป็นต้น นอกจากนี้องค์ประกอบอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญคือระบบการควบคุมภายในที่ดี มีการวางระบบไว้อย่างประสิทธิผลและประสิทธิภาพและ เป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องพิจารณาดำเนินการเสริมสร้างระบบที่ดีสร้างสภาพแวดล้อมภายในที่ดี และพัฒนาบุคลากรให้มีคุณธรรม จริยธรรมอย่างแท้จริง เสริมสร้างและพัฒนาทักษะอย่างเพียงพอในการปฏิบัติงานให้แก่พนักงาน เช่น การสนับสนุนในการฝึกอบรม ให้มีความรู้ความเข้าใจและความชำนาญในงานที่จะต้องปฏิบัติอย่างถูกต้อง การกำหนดวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรใช้แบบผสมผสาน คือ เน้นทั้ง

การบริหาร ที่มีความโปร่งใส การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนผู้รับบริการมากที่สุด

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัด กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พื้นที่อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์ซึ่งประชาชนที่มี เพศ อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบล ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ส่วนประชาชนที่มี ระดับการศึกษา และสถานภาพการทำงาน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทพล พงศธรวิสุทธิ (2548) ได้ทำการศึกษา เรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับสูง มีการบริหารราชการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล คณะผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล ทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจในการให้บริการและการบริหาร ขององค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลสัมฤทธิ์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบล ส่วนงานที่สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ที่แตกต่างกันนั่นเอง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทนงศักดิ์ ปัตติสินธุ์ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา อำเภอประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้นำท้องถิ่น อำเภอประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และมีความต้องการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากในทุกด้าน

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบลนั้น ผู้บริหารควรมีกลไกควบคุมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำตามข้อบังคับที่กำหนดอย่างเคร่งครัด จัดระเบียบการบริการอย่างเป็นธรรม ผู้บริหารต้องทำงานโดยไม่เอื้อประโยชน์ต่อธุรกิจครอบครัวหรือเครือญาติพวกพ้องของตนเองและต้องมีกลไกตรวจสอบจัดกิจกรรมอบรมให้มากขึ้นเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารได้ และควรบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่ให้มีประโยชน์มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประสานมฤคพิทักษ์ (2541) ที่เห็นว่า ธรรมรัฐ คือ การบริหารกิจการที่ดีในทุกๆ ด้าน และทุกๆ ระดับการ

บริหารกิจการที่ดีนั้นจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีหลักคิดว่า ประชาชน และข้าราชการผู้บริหารประเทศเป็นหุ้นส่วนกันในการกำหนดชะตากรรมของประเทศโดยต้องมีเกณฑ์ที่ทำให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีประสิทธิภาพและความเป็นธรรม

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้บริหารควรมีนโยบายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำตามข้อบังคับที่กำหนดอย่างเคร่งครัดหัวหน้าส่วนควรได้รับความรู้หลักการบริหารเพิ่มเติมจัดระเบียบการบริการอย่างเป็นธรรมสร้างกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ในหมู่คณะโดยไม่มุ่งหวังจะส่งเสริมธุรกิจรอบครัว เครือญาติหรือพวกพ้อง เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามสิทธิของประชาชนจัดกิจกรรมอบรมให้มากขึ้นจัดกิจกรรมโครงการที่ประชาชนได้ประโยชน์บริหารงานสามารถตรวจสอบได้มีความเที่ยงธรรมในการจัดผลประโยชน์ในพื้นที่รับผิดชอบควรบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่ให้มีประโยชน์มากที่สุดบริหารงานเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง

2) ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากข้อมูลของผลงานวิจัย เป็นข้อมูลที่ได้มาจากความคิดเห็นของประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอแม่อุ้ม ซึ่งเป็นข้อมูลที่ขัดแย้งกับการประเมินของคณะกรรมการประเมินการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจเป็นเพราะการวิจัยเป็นเชิงความคิดเห็นของประชาชนที่มองในภาพรวมของการบริหารจัดการ แต่คณะกรรมการมีหลักเกณฑ์ตามหลักวิชาการมาประกอบการประเมินของแต่ละท้องถิ่นจึงทำให้มีผลขัดแย้ง และหากจะทำการวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยเห็นว่าควรวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอแม่อุ้ม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นการชี้แนะแนวทางให้แต่ละท้องถิ่นได้เห็นแนวทางการบริหารจัดการที่ดีของแต่ละท้องถิ่นเอง

บรรณานุกรม

- ชนะศักดิ์ ยุวบูรณ์. (2543). “กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี” การปกครองที่ดี (Good Governance). กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.
- ทองศักดิ์ ปัดสินธุ์. (2559). บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาอำเภอประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี. วารสารแสงอีสาน. ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม – มิถุนายน 2559
- ทะเบียนราษฎร, สำนักงาน. “ฝ่ายทะเบียนราษฎรอำเภอแม่อุ้ม” เชียงใหม่ : อำเภอแม่อุ้ม, 2559. (อัตสำเนา).

วารสารแสงอีสาน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

- นันทพล พงศธรวิสุทธิ. (2548). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2550). ระเบียบวิธีการวิจัย : แนวทางปฏิบัติสู่ความสำเร็จ. กรุงเทพฯ : ยูแอนด์ไอ อินเตอร์มีเดีย.
- ประสาน มฤคพิทักษ์. (2541). แท้ที่จริงธรรมาภิบาล คือ การสร้างความดีงามร่วมกัน. กรุงเทพฯ : มติชน.
- พิศสุภางค์ สุขสัน. (2558). การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว, งานนโยบายแผน ปี 2560 6 มิถุนายน 2559 (อัดสำเนา)
- อุบล ยะไวทย์ณะวิชัย (2553) การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเชียงใหม่. ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาบริหารศาสตร์ สำนักบริการและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้